

Mežzinātne Torņakalnā

GATIS MIŠKO | PIRMĀ ZINĀTŅU DOKTORA DISERTĀCIJA, KAS AIZSTĀVĒTA JAUNATKLĀTAJĀ LATVIJAS UNIVERSITĀTES AKADEMISKAJĀ CENTRĀ, IR IZSTRĀDĀTA LATVIJAS VALSTS MEŽZINĀTNES INSTITŪTĀ «SILAVA»

Latvijas Universitātes (LU) jaunais akadēmiskais centrs Rīgā, Torņakalnā, tika atklāts šā gada 28. augustā un ir pirmā ēka 4,5 hektārus plašajā teritorijā, kur laika posmā līdz 2023. gadam paredzēts izveidot jaunu, modernu un harmonisku studentu pilsētīņu. Kompleksa celtniecība tika pabeigta 18 mēnešu laikā, un šobrīd tajā izvietota LU Ķīmijas, Bioloģijas, Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultāte, kā arī daļa no Medicīnas un Fizikas un matemātikas fakultātes. Kaut gan būve veidota no dzelzsbetona konstrukcijām, izrādās, ka tai netiešā veidā tomēr ir dziļa saistība ar mežu. Proti – pirmā zinātņu doktora diser-

tācija, kas aizstāvēta jaunatklātajā akadēmiskajā centrā, ir izstrādāta Latvijas Valsts mežzinātnes institūtā (LVMI) *Silava*. Šā gada 22. septembrī bioloģijas doktora zinātnisko grādu ieguva institūta zinātniskā asistente Dārta Kļaviņa, aizstāvot promocijas darbu *Parastās egles (Picea abies (L.) H. Karst.) ektomikorizas apsaimniekotās mežaudzēs Latvijā*.

Dārtas Kļaviņas disertāciju var atzīmēt kā ļoti veiksmīgu vairāku akadēmisko un zinātnisko institūciju sadarbības piemēru, turklāt liela

pētnieciskā darba daļa tika veikta laboratorijās ārpus Latvijas. Papildus jāuzsver arī līgumiskās attiecības starp LVMI *Silava* un akciju sabiedrību *Latvijas valsts meži* – pateicoties tam doktorantei bija iespēja iegūt pētnieciskajam darbam nepieciešamos datus. Kā uzsver LVMI *Silava* pārstāvji, zinātnē šāda funkcionāla sadarbība starp dažādām institūcijām ir viens no sekmīgas attīstības un līdz ar to arī panākumu priekšnoteikumiem, tāpēc ir prieks redzēt, ka Latvijā tā ir attīstīta gana augstā līmenī.

«Mikorizas sēnes ir organismu grupa, kas veido simbiozi – abpusēji izdevīgas attiecības ar daudzām augu sugām, tostarp visiem Latvijas mežos augošajiem kokaugiem,» par savu promocijas darbu stāsta bioloģijas doktore Dārta Kļaviņa. «Šīs sēnes veicina koku sekmīgu augšanu – uzlabo ūdens un minerālvielu pieejamību, kā arī pozitīvi ietekmē to vitalitāti, aizsargājot augus no mehāniskiem sakņu bojājumiem un patogēniem. Jau daudzus gadu LVMI Silava pēta skuju koku mikorizas. Egļu mikorizu, piemēram, veido gan tādas labi pazīstamas cepurīšu sēnes kā egļu baravikas, rudmieses un dažādas bērzlāju sugas, gan arī daudzas mazāk zināmas sēņu sugas, tostarp tādas, kas auglķermeņus neveido. Tā kā mikorizas sēņu sugu sastāvs var būtiski ietekmēt koku augšanu, darba mērķis bija raksturot parastās egles mikorizāciju atkarībā no audžu bojājuma pakāpes, stādmateriāla veida un apsaimniekošanas režīma. Darbā apkopoti galvenie rezultāti no sešiem pētījumiem, kas veikti, sadarbojoties ar ārzemju kolēģiem no Somijas Da-

Dārta Kļaviņa ar darba vadītājiem Audriusu Menki (SLU) un Tāli Gaitnieku (LVMI Silava) pēc disertācijas aizstāvēšanas. Fotografijas uzņemšanas brīdī klāt nebija trešais darba vadītājs akadēmiķis Indriķis Muižnieks

bas resursu institūta (Luke) un Zviedrijas Lauksaimniecības universitātes (SLU). Iegūtie rezultāti liecina, ka egļu sakņu morfoloģiskie rādītāji, mikorizācija un mikorizas sēņu sugu sastāvs ir saistīti ar parastās egles veselības stāvokli un var tikt izmantoti kā koku vitalitātes rādītāji. Salīdzinot dažādas stādu proveniencas, konstatējām, ka stādiem ar augstākiem virszemes morfoloģiskajiem rādītājiem

ir daudzveidīgākas mikorizas. Mūsu pētījumos iezīmējās izteiktas atšķirības arī starp dažādu kokaudzētavu un audzēšanas tehnoloģiju stādmateriāla mikorizāciju, kas ietekmē stādu ieaugšanās sekmes pēc izstādīšanas. Lielākā daļa šo pētījumu rezultātu jau publicēta starptautiskos mežzinātnes un bioloģijas izdevumos, kas liecina par pētījumu aktualitāti un nozīmību ne tikai Latvijas mērogā.» ○

FOTO: SILAVA

Pērkam cirmsas, meža īpašumus

Tālrunis 26404542

Veicam zāgmateriālu vairum un mazumtirdzniecību, apdares kokmateriālu tirdzniecību

Tālrunis 26536052

Saldus MR
SALDUS MEŽRŪPNIECĪBA